

Krótko o szkołach średnich w Szwecji

Skolverket

Wszyscy uczniowie w Szwecji, którzy ukończyli szkołę podstawową, mają prawo do nauki w trzyletniej szkole średniej. Średnie wykształcenie daje dobre podstawy do pracy zawodowej, dalszej nauki, rozwoju osobistego oraz do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

18 krajowych programów nauczania

Zgodnie z ustawą o szkolnictwie, która weszła w życie dnia 1 lipca 2011 roku, szkoły niezależne (fristående skolor) i publiczne szkoły średnie mają równe prawa.

W szkołach średnich dostępnych jest 18 krajowych programów nauczania: 12 programów zawodowych i 6 programów przygotowujących i uprawniających do studiów w szkole wyższej. Wszystkie programy są trzyletnie.

Po ukończeniu programu zawodowego, uczniowie będą odpowiednio przygotowani do życia zawodowego, a ich wysokiej jakości wykształcenie pozwoli im na biegłość w wykonywanym zawodzie. Po zakończeniu nauki możliwe będzie bezpośrednie rozpoczęcie kariery zawodowej. Wszyscy uczniowie kształcący się w programach zawodowych w szkołach średnich mają również możliwość zdobycia podstawowych uprawnień kwalifikujących do studiów wyższych. Aby je otrzymać, muszą wybrać odpowiednie kursy, których ukończenie daje takie uprawnienia.

Po ukończeniu programu przygotowującego do studiów wyższych, uczniowie będą gotowi do nauki w szkole wyższej.

Ponadto istnieje pięć programów wprowadzających dla uczniów, którzy nie kwalifikują się do nauki w krajowych programach nauczania. Programy wprowadzające przygotowują uczniów do nauki w jednym z 18 programów krajowych lub do pracy zawodowej. Niektóre szkoły oferują profile nauczania, które odbiegają od programów krajowych, są to specjalne warianty programów krajowych, programy oparte na rekrutacji ogólnokrajowej oraz krajowe profile sportowe (NIU).

Warunki przyjęcia do szkoły średniej

Warunki, jakie należy spełnić, aby rozpocząć naukę w szkole średniej, są inne dla kierunków przygotowujących do studiów wyższych a inne dla kierunków przygotowujących do nauki zawodu.

Niezależnie od tego, czy będzie to program zawodowy, czy też przygotowujący do studiów wyższych, aby móc rozpocząć naukę w programie krajowym, uczeń musi mieć pozytywne oceny z języka szwedzkiego lub szwedzkiego jako języka obcego, języka angielskiego oraz matematyki.

Dla programów zawodowych wymagane są ponadto pozytywne oceny z dodatkowych pięciu przedmiotów, a więc łącznie z ośmiu.

Dla programów przygotowujących do studiów wyższych wymagane są ponadto pozytywne oceny z dodatkowych dziewięciu przedmiotów, czyli łącznie z dwunastu.

Dla programów ekonomiczno-społecznego i humanistycznego czterema spośród tych dziewięciu dodatkowych przedmiotów muszą być geografia, historia, wiedza o społeczeństwie oraz religioznawstwo. Dla programu przyrodniczo-technicznego trzema spośród tych dziewięciu dodatkowych przedmiotów muszą być biologia, fizyka i chemia. Dla programu estetycznego obowiązuje dowolne dziewięć przedmiotów.

Niektóre profile z zakresu estetyki, podwyższonego poziomu nauczania [spetsutbildningar], oraz program sportowy, mogą być objęte szczególnymi warunkami naboru, a nawet egzaminami.

Kursy i plany nauczania przedmiotów

W Szwecji nauka w szkołach średnich składa się z poszczególnych kursów. Oznacza to, że uczniowie uczęszczają na jeden lub kilka wybranych kursów z przedmiotów, które oferuje ich program. Większość kursów obejmuje 100 punktów, co odpowiada około czterem tygodniom nauki w pełnym wymiarze godzin. Przedmioty w szkołach średnich, programy kursów oraz wymogi z poszczególnych kursów zostały ujęte i opisane w planach nauczania przedmiotów, według których odbywają się zajęcia w szkołach średnich.

Skala ocen

Skala ocen obejmuje stopnie od A do F, gdzie A jest oceną najwyższą, a E najniższą oceną zaliczającą, zaś F oznacza ocenę niedostateczną. Uczniowie otrzymują oceny po ukończeniu każdego kursu. Oceny E, C i A objęte są wymogami ogólnokrajowymi.

Struktura programów

Przedmioty wspólne dla wszystkich szkół średnich to przedmioty, których uczą się wszyscy uczniowie szkół średnich. Należą do nich język angielski, historia, wychowanie fizyczne, matematyka, przyroda, religioznawstwo, wiedza o społeczeństwie oraz język szwedzki lub szwedzki jako język obcy. W zależności od programu uczniowie uczą się tych przedmiotów w różnym wymiarze godzin.

Oprócz przedmiotów wspólnych dla wszystkich szkół średnich, każdy program zawiera także przedmioty wspólne dla danego programu, których uczą się wszyscy uczniowie, którzy wybrali ten program. To one są wyznacznikami różnic między poszczególnymi programami.

Wszystkie programy (z wyjątkiem programu leczenia i opieki zdrowotnej) posiadają rozmaite kierunki, które uczniowie mogą sami wybrać. Ponadto każdy program oferuje różne kursy w trybie rozszerzonym. Szkoły średnie oferują także tzw. wybór indywidualny.

W ramach wyboru indywidualnego w programach zawodowych, szkoły oferują kursy niezbędne do zdobycia podstawowych uprawnień do studiów wyższych. We wszystkich programach uczniowie mają możliwość wyboru przynajmniej jednego kursu z estetyki oraz co najmniej jednego kursu z wychowania fizycznego.

W skład każdego programu wchodzi także praca końcowa, która podsumowuje naukę w wybranym programie. Aby uczeń mógł otrzymać świadectwo ukończenia, praca musi zostać zaliczona.

Praktyczne szkolenie zawodowe

W ramach programu zawodowego możliwe jest wybranie gimnazjalnego programu opartego na praktycznym szkoleniu zawodowym. Uczeń, który zdecyduje się na ten program, większość swojej nauki odbywa w jednym lub kilku miejscach pracy. Nauka w ramach praktycznego szkolenia zawodowego ma te same cele i wymogi, co normalne nauczanie prowadzone w szkołach.

Aby umocnić współpracę pomiędzy programami zawodowymi a pracą zawodową, istnieją zarówno krajowe, jak i lokalne rady programowe.

Dwa rodzaje świadectw

Uczeń, który ukończył program szkoły średniej, może otrzymać świadectwo ukończenia szkoły średniej.

Aby otrzymać świadectwo zawodowe (yrkesexamen), uczeń powinien ukończyć kursy odpowiadające 2500 punktom, z czego musi zaliczyć kursy odpowiadające 2250 punktom. Uczeń powinien zaliczyć język szwedzki 1 lub szwedzki jako język obcy 1, język angielski 5 oraz matematykę 1. Obowiązkowe jest również zaliczenie kursów z przedmiotów ogólnych, odpowiadające 400 punktom, a także zaliczenie pracy końcowej. Świadectwo zawodowe można otrzymać biorąc udział w programie praktycznego szkolenia zawodowego lub w wyniku uczęszczania na program zawodowy w szkole.

Aby otrzymać świadectwo uprawniające do studiów wyższych (högskoleförberedande examen), uczeń powinien ukończyć kursy odpowiadające 2500 punktom, z czego musi zaliczyć kursy odpowiadające 2250 punktom. Uczeń powinien zaliczyć język szwedzki 1, 2 i 3 lub szwedzki jako język obcy 1, 2 i 3, Język angielski 5 i 6 oraz matematykę 1. Ponadto uczeń powinien zaliczyć pracę końcową.

Świadectwo uprawniające do studiów wyższych daje podstawowe uprawnienia do nauki w szkole wyższej.

Więcej informacji na temat wymagań dotyczących studiów wyższych znajduje się na stronie www.skolverket.se w zakładce Przedszkola i szkoły. Wykształcenie średnie. Świadectwo zawodowe wraz z zaliczonym językiem szwedzkim 2 i 3 lub szwedzkim jako językiem obcym 2 i 3 oraz językiem angielskim 6 również daje podstawowe uprawnienia do studiów wyższych.

Wszyscy uczniowie programów zawodowych mają prawo uczęszczać na kursy, które dają podstawowe uprawnienia do studiów wyższych.

Oprócz podstawowych uprawnień do studiów wyższych, często wymagane są również pozytywne oceny z kursów, które mają szczególne znaczenie dla wybranego przez ucznia kierunku studiów. Są to tak zwane wymagania szczególne (särskild behörighet).

Uczeń, który nie spełnił wymogów niezbędnych do otrzymania świadectwa ukończenia szkoły średniej (gymnasieexamen), otrzyma zamiast świadectwa ukończenia szkoły średniej zaświadczenie o ukończeniu nauki [studiebevis].

Przedsiębiorczość

Przedsiębiorczość powinna wypełniać cały okres nauki w szkole średniej. Każdy program oferuje możliwość pogłębienia swojej wiedzy z zakresu przedsiębiorczości.

Jesteśmy częścią Europy

Kształcenie w szwedzkich szkołach średnich opiera się na Europejskich Ramach Kwalifikacji. Ma to na celu wspieranie mobilności obywateli Unii na jej terenie i ułatwienie im nauki przez całe życie.

Szkoły średnie dla dorosłych

W szkołach średnich dla dorosłych obowiązują programy nauczania przedmiotów i wymogi stosowane w szkołach średnich. Jednocześnie szkoły dla dorosłych powinny mieć elastyczne godziny zajęć dopasowane do potrzeb dorosłych uczniów.

18 programów

Programy zawodowe

- Dzieci i organizowanie zajęć w czasie wolnym
- Budownictwo i montaż
- Energetyka i elektryczność
- Transport i pojazdy
- Handel i administracja
- Rzemiosło
- Hotelarstwo i turystyka
- Technika przemysłowa
- Gospodarka zasobami przyrody
- Gastronomia i przemysł spożywczy
- Administracja budynku oraz systemy grzewczo-sanitarne (VVS)
- Leczenie i opieka zdrowotna

Programy przygotowujące do studiów wyższych

- Program ekonomiczny
- Program estetyczny
- Program humanistyczny
- Program przyrodniczy
- Program społeczny
- Program techniczny

Programy wprowadzające

Uczniowie, którzy nie zakwalifikowali się do programów krajowych, otrzymają nowe możliwości dzięki pięciu programom wprowadzającym. Ukończenie programu pozwoli uczniom zakwalifikować się do programu krajowego, przygotować się do wejścia na rynek pracy lub przejść do kontynuacji nauki z innej dziedziny.

Lista pięciu programów wprowadzających:

- Program przygotowawczy
- Program wyboru indywidualnego
- Program wprowadzenia do zawodu
- Program indywidualny alternatywny
- Program wstępnej nauki języka

ISDN: 978-91-86529-75-8
Szata graficzna: AB Typoform
Zdjęcie na okładce: Michael McLain
Ilustracje: Michael McLain

Skolverket